

VESTUL ROMÂNIEI

Ziar românesc independent din Oradea-Mare.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Biroul „Simplon”
Pasajul „Vulturul Negru”.
Abonamentele nu se înalță.

FONDATOR: ȘTEFAN MĂRCUȘ.

Apare sub conducerea unui Comitet de Direcție.
Redactor responsabil: M. G. Samarineanu.

ABONAMENTE:

Pe o lună 25 Lei
Pe un an 260 Lei
În America 3 dolari

Republică sau Rege!

Una dintre caracteristicile vremurilor în care trăim este și republicanismul. Nu orice curent însă înseamnă o necesitate; de multeori el nu este decât un vânt al modei. Și cum moda învârtăște totdeauna capetele cele mai slabe, se poate ușor înțelege de ce republicanismul de azi a cuprins până și pe cele mai înalte popoare.

Ar mai fi și confuzia dintre republică și democrație care în orice caz nu pot avea același înțeles.

Republica veche a însemnat maturitate de conducere, rezultat al unei evoluții sociale. Figurile mărețe ale senatorilor și consulilor romani, ne spun în deajuns în ce a constatat puterea republicii romane.

Cugetători ca Goethe au spus limpede că: „cea mai bună formă de guvernământ este aceea care ne învață să ne conducem singuri!” Această constatare că numai maturitatea intelectuală a unui popor poate pretinde conducere de capul său — căci are cap! Dovadă că republicele celor proști, deși mulți, ori cad sub ochii noștri, ori dacă rămân ele sunt niște caricaturi, un fel de republici, în care despotul sau despoșul domnesc cu tronul așezat pe piramida de prostie a supușilor lor. Montesquieu a spus-o foarte bine că în republică e mai mult nevoie de atotputernicia educației, voind să spună tot capacitate civică de conducere de sine. Iată dar de ce, după adevărata concepție a „republicei” ea nu este opusă regalității constituționale, ci monarhiei absolute. Iată pentru ce înțelegul nostru popor, urmaș al celor mai de seamă republicani ai lumii antice, zămbește cu compătimire la republicanismul vecinilor,

luați de vântul model mai mult decât de necesitatea răsturnării despoșilor.

Dovadă și mai evidentă de sistemul politic al românului când ține la forma lui actuală, este și faptul că cea mai de seamă republică a lumii ne este cea mai bună prietenă și găsește în regele nostru garanția celei mai serioase conduceri. Că republicile chinezești, rusești sau patagoneze răd de înăpăstarea noastră, nu trebuie să ne facă sânge rău. Genul politic al neamului nostru este o necesitate organică, singur capabil să ne spună de ce avem nevoie și ce trebuie să înălțăm. Acest instinct de conservare națională, iar nu înăpăstarea culturală, ne spune să dăm cu piciorul republicanilor fără țară din țara noastră. Acest instinct ne învață să ne păstrăm cuminența în mijlocul atâtor răpăceli nebune. Acest instinct ne-a învățat să vedem în Regele nostru identificarea cea mai perfectă cu idealul unei națiuni. Norocul nostru a fost că l'am înțeles și mai ales că El ne-a înțeles. A înțeles că pentru a conduce un popor și se cere lumină, putere de identificare și mai ales putere de sacrificiu. Dacă regele nostru nu ar fi înțeles povestea frumoasă a lui Ștefan cel Mare și celor ce ne-au condus, azi poate am fi și noi jucării unuia curent deșănțat al modei.

Iată de ce republicanii noștri sunt caraghioși sau dușmanii intereselor neamului.

Iată de ce în școlile noastre copiii învață să-și iubească Regele. Pentru că neamul nostru are o maturitate politică, ce nu trebuie confundată cu gâlăgia demagogilor și ne-socotitorilor.

George Bota.

Prețurile maxime desconsiderate

Comisiunea pentru înfrânarea speculei ilicite din orașul nostru este de o exactitate care merita toate laudele. La 1 ale fiecărei luni emite regulat, câte un ordin cu care împodobește coloanele gazetelor locale. Din când în când câte un comentariu al câte unui redactor revoltat le însoțește, alte ori cinci minute de discuție la cafenea în care funcționarii le dezaproba iar membrul comisiei le ridică osanale. Și atât.

Restauratorii, în ciuda comisiei, continuă nesinchisii să-și fixeze prețurile care vreau ei, iar consumatorii continuă să murmure, să injure administrația și să... plătească.

Urmărim, din ziua când s'a instituit această comisie, decretele ei și efectele pe piață. Mărturisim că cea ce constatam ne face să punem întrebarea: Ce rost are ea când cea ce decretează este întotdeauna maximumul, adică cu mult peste prețul curent de pe piață și că deciziunile ei nu sunt luate în considerare de nimeni. Mania a fel de fel de comisii și paracomisii pare o epidemie specială Bihorului.

De când s'a instituit comisiunea pentru înfrânarea speculei ilicite, totul s'a scumpit enorm la noi.

Așa, înaintea ei și când zahărul costa 40—42 Lei kgr., o cafea turcească, șvarț ori cafea cu lapte, la cafenele, costa 4—5 lei. Acum, de când avem comisie pentru înfrânarea speculei și de când zahărul s'a ieftinit și a ajuns 26—28 lei kgr. — aproape jumătate — o cafea costă la oricare cafenea: 10 lei, exact dublu. Ce-i îndreptățește pe proprietarii cafenelor să urce în halul acesta prețurile și comisia ca să tolereze, e un mister. Am întrebat adesea prin coloanele gazetei noastre și pe unii și pe alții și până azi n'am reușit să avem deosebita cinste a unui răspuns. Probabil că publicul nu trebuie să pătrundă în misterele zeilor.

Ceeace e mai grav însă este cu restaurantele. Comisia fixează prețuri maxime, repetăm exagerat de maxime. Cu toate acestea nici un restaurant nu ține cont de ele. Toate prețurile fixate de comisie, pe lista restaurantelor sunt sporite cu 20—40%, când nu sunt sporite cu 100%. A fost vr'odată vr'un membru al acestei comisii ca să controleze? Nu. Atunci ce rost au să-și deducă luna din care emană prețurile maxime? Să amintim câteva mostre de prețuri:

O mână de studenți români din Salonta-Mare la 1 Martie au aranjat sub patronajul corpului avocaților, un mare bal, cu scopul de a ajuta studenții lipsiți de mijloace materiale. Succesul moral și material obținut, a dovedit încă odată, că singur glasul tinerimii poate uni toate forțele de bine. Mai multe petreceri, mai multe întruniri aranjate de tinerime și chiar cel mai exclusivist, vor înțelege că neamul nostru are unele interese, care se pot servi numai punându-se la o parte orice diferență de păreri politice, clase sociale etc.

Publicul numeros a petrecut până în zori de zi. După miezul nopții însă s'a produs o mică agitație, lăfându-se vestea, că o patrulă militară circula mereu în jurul localului. La întrebarea de ce această

măsură, s'a răspuns fiind că sunt alci studenții din Oradea. Am zîmbi dacă n'am ști că eram acolo numai doi studenți. De unde atâta grijă din partea autorităților? . . . Oare în decursul luptei de doi ani, dată pentru interese superioare ale întreg neamului, nu s'a dovedit în deajuns, că studențimea este agresivă numai când este forțată prin provocare? . . . În fine „Imnul Studentesc” este interzis a se cânta, se zice din ordinal D-lui Șef al Siguranței. Întrebăm pe D-l Gussi e adevărat acest lucru și care sunt motivele, care l-au determinat la luarea acestei măsuri?

Toate acestea nu ne vor împieda să cercetăm de act înaintea mai des Salonta-Mare, unde sunt multe de făcut.

Elan

un ou se vinde pe piață cu 1'50—2 lei. La restaurant o porție de jumări din două ouă cu 5 gr. brânză costă 20 lei. O friptură de vițel sau vacă, cotlet, file, mușchiu, la restaurant se vinde cu 26—30 lei pe când un chilogram de carne costă 24 lei. Nu continuu căci nimeni nu are ochi de văzut și urechi de auzit. Închei prin întrebarea de mai sus: Ce rost au comisiile și mai ales comisia pentru înfrânarea speculei ilicite? Să se întrunească numai odată pe lună pentru a da naștere unui foetus? Mulțumim, ar putea să ne dispenseze.

Misa.

Greva ziaristilor minoritari din localitate.

Începând de aseară ziaristii membri ai sindicatului maghiar dela ziarele Nagyvárad, Nagyvárad Napló, Nagyvárad Estilap și Triss Ujság din localitate au declarat grevă.

Greviștii cer sporirea salariului în aceeași măsură caș colegii lor din Cluj, adică un spor de 30—40%. Patronii la început n'au vrut să ia notă de această cerere a ziaristilor, dar când au văzut solidaritatea și hotărârea cu care au pășit, au început tratative. Aseară au avut loc discuții. Până acum nu cunoaștem rezultatul. Viața s'a scumpit enorm aci în Oradea-Mare de 2—3 ani încoace. Așa că, pentru a putea face față necesităților zilei, ori ce cetățean are nevoie de venituri mari. Cum redactorii ziarelor sunt înhâmați la munca grea a scrisului nu se pot ocupa cu afaceri lătrălnice, aceasta le o cere meseria și mai ales prestigiul atât al lor cât mai ales însuși al patronilor și al instituției pe care o servesc. Să se gândească dar patronii.

Inseilări

Deși vremurile din urmă au șters (sic toți) deosebirile de clasă dintre oameni, totuși văd că aceste deosebiri mai există încă. Un prieten căuta să mă convingă că eu n'am dreptate, că aceste deosebiri s'au șters, că toți oamenii, dela cel mai umil până la cel mai de sus, au aceleași drepturi, aceleași datorii și se bucură de aceeași cinste în ziua de azi.

Nu mult după discuția cu prietenul meu naiv, având de lucru într'un birou public, am observat un lucru foarte trist (pentru unii mai puțin trist, iar pentru alții f. natural). Un biet sătean, venit cine știe de peste câte sate, avea și el de lucru la același birou. Am căzut tocmai în timpul când ușierul îl poțea pe țaran afară, sub motivul că „domnul director” nu primește, închizându-l ușa în nas. În același timp sosește un domn bine îmbrăcat, cu nas lung și pistolul, căruia ușierul îi deschide, cu plecăriuni până la pământ.

Văzând de aproape acest fenomen ciudat, m'am hotărât să aștept pe sală până la sfârșit ca să urmăresc întâmplarea de-aproape. Și-am așteptat mult, mult, căci au intrat rând pe rând la „domnul director” o mulțime de domni cu nas lung sau fără și cu pistolul sau fără. Iar când a venit ora de masă d-l director și-a făcut apariția grav, la plecare. Bietul sătean a vrut să-l apună ceva, dar autoritarul director l-a poțit „pe mâine”. Țaranul a lăsat ochii în jos, a schițat un gest înăbușit, de disperare sau așteptare, a îngânat câteva cuvinte și a plecat cu traista la spinare.

L-am urmărit și mai departe. Desigur, mai căuta vre-un birou, căci, pe fiecare trecător îl întreba ceva. Unii nici nu se opreau, alții îi priveau cu dispreț și-l răspundeau un „nu știu” scurt. În fine, bietul țaran mai încearcă odată. De data asta era o doamnă de bună condiție pe care o cunoșteam și o credeam foarte binevoitoare. Abia se apropie țaranul de ea și-l adresează câteva vorbe blânde, rugătoare și umile — și „doamna” (fostă nu știu ce fel de nobil) se învinețește, îi aruncă o privire de sus și zăbindu-mă pe mine, izbucnește într-o românească stricată: „ați văzut, domnule, ce obraznic? Parcăș fi gardist să-l arăt străzile, eu care...” Am salutat și-am trecut înainte așa că n'am mai ascultat ce avea de gând să-mi înșirue despre nobletea ei.

Prietane: dacă-ți dă mâna, convinge-l pe țaranul acela că deosebirile de clasă s'au șters, că toți oamenii au aceleași datorii, aceleași drepturi, aceeași cinste, etc. Eu însă dacă ai fi în locul lui și-ai așteptat Gură cu pumnul la primul argument. Lasă teoriile, neobișuite, și intră în lume ca să vezi aci marea deosebire între cele scrise și cele adevărate.

Sincerus.

„Vestul Românului”

Știri mărunte

— Guvernul grec Kafandaris a demisionat. Papanastasiu a acceptat să formeze noul guvern. El a declarat că va cere Adunării Naționale să proclame detronarea dinastiei și că apoi va convoca plebiscitul. Venizelos părăsește azi Atena ducându-se la Paris.

— Un violent incendiu a distrus la Petrograd palatul ducesei Xenia Alexandrova. 40 de pompieri au fost răniți. Biblioteca ministerului de marină a fost distrusă.

— Președintele consiliului de miniștri prusian a adresat Monseniorului Pocelli, nuntul papal la München, scuzele guvernului, pentru atacurile îndreptate de Ludendorff contra Vaticanului.

— Camera franceză va ratifica în ședința de azi Marți, convenția asupra Basarabiei.

— În Salt Lake City (Statele-Unite). s'a produs o explozie într-o mină. 175 mineri au fost acoperiți de dărâmături și nu li se poate veni în ajutor.

— Guvernul italian a predat reprezentantului sovietic ambasada și consulatul rusesc din Roma.

— Marele inventator Marconi a declarat că în curând un nou aparat va face imposibilă interceptarea telegramelor prin telegrafia fără fir.

— Aviatorul american Max Ready a bătut recordul mondial de înălțime ridicându-se cu aparatul la 12.496 metri.

— Dela 10 Decembrie până la 25 Ian. au fost adunate pe străzile Moscovei 1035 cadavre de copii morți de frig. Alți 3785 au fost găsiți muribunzi.

— În Statele-Unite se produsese acum o mișcare, și contra consumației ceaiului și cafelei. Membrii acestui ligi noul susțin, că atât cafeaua cât și ceaiul fac în organism aceleași ravagii ca și alcoolul.

Serviciul nostru telefonic

Primiți următoarele:

Duminecă seara la orele 9 s'a sinucis un om. M'a oprit o femeie pe stradă, cerând ajutor grabnic. N'am găsit sergentul de stradă, m'am grăbit la stațiunea de telefon 130, de unde am vroit ca să aviez serviciul de salvare. Deși înainte cu 20 minute s'a vorbit la acel telefon timp de 15 minute, zadarnic am sunat, dela centrală n'a răspuns nimănui. Un prieten care era la mine a plecat repede acasă, și a avizat dela biroul său poliția. Până atunci omul cu gâtul tăiat, poate că și-a sfârșit viața.

Centrala la avizul prietenului m'a chemat și telefonul a funcționat în mod normal.

Miercuri timp de 20 minute zadarnic am cerut centrala, nimeni nu s'a anunțat. Am putut vorbi în mod normal, chemat fiind eu la telefon.

Până aci informațiile primite.

În coloanele ziarului nostru am mai relevat chestiunea telefoanelor. Nu știu unde este vina, — dar e bine ca cei în drept să vadă cauzele, și ca să dispună pentru ca telefonul să nu servească nici pentru public și nici pe tru angajați ca un mijloc de enervare.

De prin arhive

Limba română în Bihor.

II.

Ca epizoduri interesante, mai găsim între actele dosarului niște rapoarte inspirate de reavoința preporților cari afirmă că mișcarea aceasta nu e din voia poporului, ci e numai roada agitațiilor preoțești. Astfel se amintește Proclamația protopresbiterului ortodox din Beiuș, Francisc Raf adresată preoților; originalul proclamației însă nu s'a găsit.

Se mai poate constata că comuna Beiuș a înaintat un proces verbal iscălit de 4 consilieri orașanești, 6 cetățeni, 2 preoți și 7 profesori dela gimnaziul unit, în care se ceruse întronarea limbii române ca limbă oficială atât în administrația locală,

Ca să scoatem „Tribuna“ din dilemă

Confratele averescan din localitate, cade din nou în dilema: „Vestul României“ este independent ori ba!... L-a încurcat o convocare a unui partid, publicată de noi, nu în pagina anunțurilor, ci în corpul ziarului, cam prin locul unde „Tribuna“ obicinuește să publice articlile asupra reformei agrare sau administrative.

Bine, bine, dar pe noi ne miră o scăpare din vedere a acestei gaze. De ce depindem numai de partidul liberal, când în aceeași coloană, și nu la distanță mare, era publicat și o altă convocare, a unei societăți. Il atragem atenția deci, Să cerceteze, tot cu aceeași scrupulozitate. Poate depindem și de...

Apoi, atunci când a avut loc adunarea partidului averescan, noi am publicat nu numai convocarea ci și o dare de seamă. Nu cumva... să se gândească. Că a fost cu sau fără plată publicată convocarea care a provocat dilema, ne privește, după cum ne privește dacă a fost cu sau fără plată publicată convocarea și reportajul averescan. În dependența o poate înțelege oricine cum vrea. După mentalitate. Noi ne-am fixat un program pe care îl urmărim. Subtitlul supărător pentru „Tribuna“ de pe frontispiciul gazetei noastre nu a fost desmintit niciodată de conținutul gazetei. Ca probă? În același număr, organul averescan căzut în dilemă, reproduce un articol din „Vestul României“ a cărui text desminte afirmația că am depinde de partidul al cărui convocare am publicat-o. Un sfat pentru redactorul „Tribunei“. Îi cerem să fie prudent. După apariția ziarului pe care-l redactează să nu-l răsfășce. Se poate să găsească lucruri cari să-l încurce și mai rău, cum a fost cazul cu numărul dilemei.

Două articole în aceeași coloană unul contra și celalt pro, nu crede că se bat cap în cap?

Noi, independenți am fost și independenți vom rămâne. Vom sublinia tot ce se face bun într-o parte și într'alta după cum vom înfiera orice, potlogărie, oricine ar face-o. Misa.

Leul a cutat la Paris pe ziua de 8 Martie 12.90 iar la Zürich 301.25

De vânzare o litografie și o presă de mână format 55/68 cm. în plină activitate precum și o zincografie cu o mașină de reproducție. Adresa: Tipografia Românească Oradea-Mare.

Laboratorul medical Dr Suroiu, Str. Rimanóczy Nr. 2. Telefon Nr. 7-21., execută tot felul de analize de sânge, stomac, urină, spută etc.

cât și în corespondența cu județul și cu guvernul. Cum e firesc, se găsesc urme și de protestul locuitorilor maghiari tot de acolo, împotriva acestei cereri.

Din acte reiese și că în ziua de 26 Maiu 1862 în Seminarul unit de Oradea-Mare locuitorul prefectului, Ludovic Hufdu, primise în audiență pe mai mulți români în frunte cu avocatul Ioan Gozman, între cari era și Francisc Raf. Locuitorul prefectului refuza cererea românilor pentruca limba română să fie ridicată la rangul de limbă oficială și totodată îi oprește dela orice mișcare în această direcție.

La 13 Iunie 1862 comisarul regal al județului Arad raportează că ancheta făcută de el n'a avut rezultat cerut și că Protocolul probabil provine din vr'un județ unde

Criza teatrelor din România

Teatrele din România, fara devenind învingătoare, — au ajuns la o nouă fază de dezvoltare și importanță culturală. Ele au servit, la granițe cu o populație covârșitoare românească, mai ales pent u manifestarea și dezvoltarea artei dramatice românești.

Minoritățile ne-au adus între hotarele de astăzi, cultura lor individuală încontestabil, puternică dar străină. — Scopul este contopirea caracterelor bune în faza de dezvoltare a literaturii și a culturii teatrale artistice românești.

Ministerul Artelor român a fost larg la inimă, cel mai larg dintre statele succesoare. Dărnicia sa a trecut peste liniile, cari ni le-a impus datoria.

Tot ce am pierdut prin lipsa de energie, lipsa de cunoștințe în cauză, prin o politică teatrală defectuoasă dela 1919 încoace, nu se poate repara incident al, ori deodată, prin o politică de represalii, oprinare ori îngăduire, în ziua de azi.

A izbucnit criza acută în teatrele din România, de aceea teatrele românești și minoritare sunt pentru d. Ministru al Artelor A. Lapedatu, o problemă greu de rezolvat. Teatrul își are organizația lui aparte, după cum artistul se gândește și viețuește viața sa aparte, individual, — izolat de alte norme de organizații.

Arta pretinde, după sumele cari le varsă la vistieria statului în câștig, sprijin efectiv și inimă de înțelegere. A forma a politică financiară, care și din artă vânează câștig de cifre în numerar, și aceasta la prima ei fără de dezvoltare, — în-

seamnă a nu înțelege rostul teatrului românesc.

Criza teatrelor provine în primul rând din lipsa de voință de a da culturii eatrale cel puțin atâta cât câștig aduce, — din lipsa de a organiza teatrele pe bază de calități sufletești potrivite. O spunem aceasta:

Fiindcă conducerea operelor din București și din Cluj este lipsită de noțiunile cele mai elementare, a unei administrații serioase;

Fiindcă trupa teatrală subvenționată „Astra“ din Sibiu se dizolvă din cauză lipsei de subvenție care i s'a acordat, dar nu i se plătește;

Fiindcă în comitetul de lectură dela București lupta între academicieni și literați a devenit viu discutată;

Fiindcă în comitete au luat loc reprezentanți cari în cultură nu se potriveșc;

Fiindcă se vânează, grație directorilor maghiari, cari traduc piesele unor autori dramatice români, în românește;

Fiindcă să crează situații a căror clasificare mai puțin se potrivește înștișăgărilor puse la cale de elemente nesincere.

Fiindcă se forțează turnee cu trupe și repertoriu necorespunzător;

Fiindcă nu se și îngrijește ca teritoriile nou alipite, să-și aibă teatrul stabil românesc.

Problema e largă, și va trebui să o cercetăm mai amănunțit. Ea înt resează pe toți, și mai ales pe noi dela frontieră, cari până acuma înzadar am așteptat, ca să fim ascultați.

Apel către intelectualii din Bihor

Arhivele din centrele mai mari sunt depozitul actelor și documentelor istorice și de obicei se păstrează în ele lucrări având legătură cu demografia etnografia istoria. legislatura, mișcări culturale și naționale ale împrejururilor pentru care arhivele fuseseră înființate. Nu arare ori se mai găsesc prin arhive lucrări de volum mai mic în artă și îndeosebi în arta grafică și plastică.

Arhiva județului Bihor poartă imprimat caracterul culturii apuse. E emoționant însă cum se străduie și încă cu câtă iudulie și dragoste să-și îmbogățească Arhiva cu tot felul de publicațiuni — atât scriitorii, cât și instituțiile, ba chiar autoritățile din era trecută.

Trecutul nostru mai recent, zic dela renaștere încoace, nu e reprezentat nici măcar cu 4 publicațiuni. În munca grăbită și nervoasă de transformare și refacere, nu i a venit în minte nemănuși necesitatea de-a imprima Arhivei caracterul nou, cel românesc.

Iar a face aceasta, nu e o mai-muire a culturii străine, ci este un postulat psihologic din cele mai elementare. Urmașii noștri în tihna vremurilor normale ce o să vină, ar gasi un material bogat de studii, sufletele romantice, izvor nesecat de meditații despre cum ne-am achitat de datorințele noastre; generațiile tinere s'ar putea în spira la fapte mari din colecțiunile de știință și artă ale vremurilor epice din anul 1919 încoace. Noi

martirii și factorii acestei ere noi suntem datorii cu aceasta, atât față de noi înșine, cât și față de urmașii noștri.

Sunt deci rugați toți intelectualii, scriitorii, și istoriografii, toate instituțiile culturale și de învățământ din Bihor a trimite gratuit la adresa Arhivei județene câte un exemplar din lucrările, edițiunile, operele, publicațiunile lor și anume: broșuri, ziare, foi volante, proclamațiuni, publicațiuni, programe de serbări apoi studii publicate, manuscrise, discursuri, conferințe rostite cu prilejuri mari, numere și cursuri întregi de ziare aparute până azi cu începere dela zilele mari ale renașterii noastre din anii 1918-19 și urmări, cum și eventuale anterioare acestor date, tot ce are legatură cu manifestațiunile vieții noastre naționale de dinainte și după renașterea Bihorului. Se vor primi și machete de statui, opere de artă stragistică, medalii, plăci batute cu prilejuri mari, gravuri patriotice, hărți, exemplare unice ori rare din orice fel de publicațiuni, fotografii despre scenele de mari amintiri întâmplare în Oradea și Bihor, albumuri și tot ce sufletul românesc ar afla vrednic de pastrat pentru viitor.

Toate acestea vor fi clasate și registrate notându-se numele donatorului și păstrate cu sfîntenie și vor servi ca o dovadă dintre cele mai frumoase ale naționalismului și a românismului nostru.

Primarhivarul județean,

limba română deja se folosește cu toate autoritățile „și peste limitele acordate de autoritățile superioare“. Astfel de județ era și cel al Carașului, unde la ședința festivă a comitatului ținută cu prilejul aniversării centenare a reincorporării Banatului (1879) Leontini Simionescu, protonotarul județului, rostise o cuvântare lungă în limba română.

Din partea județului Bihor se face raport către Locuitorul m ghiar că acest Protocolu nu provine din județele ungurene, și poate din Ardeal ba mai verosimul din „Oláhország“ din România.

În sfârșit locuitorul, în legătură cu bugetele din Crișțior și Vășcău răspunde, că ezibitele mai mici redactate pe românește să se primească și să se rezolve chiar prin numirea câtorva persoane potrivite, cari, adică, vorbesc românește.

Apoi dosarul se sfârșește. Ar fi

fost preafumos... dar nu ni a fost dat!

Mișcarea românilor e un document al românismului nostru, iar gândul nostru pios se apregte cu recunoștință adâncă și admirație la acești smeriți eroi necunoscuți ai românismului nostru, cari au făcut pasul întâi din marșul spre înaintare care sfârșise la cel final și triumfal din primăvara anului 1919 și cari căromida de căramida au ridicat acea clădire grandioasă care se zice azi România Mare.

Protocolu,

despre Oficiositatea limbii române pentru toate afacerile comunei politice în Satulu B. Lasuri, Cusliu (Kőszvényes) și Balaleny din comitatul Biharei care protocolu s'a semnat în Satulu-Orasulu mai sus numit, în diu'a 14 lunel Aprilie a. v. anului 1862.

Subscrisi, cari suntemu antista — mai marii — comunei si locuitorii în Satulu B. Lasuri, Cusliu (Kőszvényes) și Balal-

INFORMAȚIUNI

Acțiunea românească *Duminică 16 Martie vor sosi în Oradea-Mare mai mulți profesori universitari pentru a ne convinge să întemeiem și aici o filială a „Acțiunii Românești.” Toți cei ce simt românește sunt rugați să vină la această adunare românească. Se va anunța ora și locul întrunirii.*
Vor lua cuvântul d-nii profesori universitari Clortea, Hăgeanu, Cătuneanu, etc.

Ajutor cultural. Cetim în ziarul „Lupta” că orașul Galați a acordat o subvenție de 20.000 lei revistei „Cele Trei Crișuri”. Este un gest frumos din partea consiliului comunal al orașului grănicer dela extremitatea opusă a țării pentru o instituție culturală indiferent dacă ea corespunde ori ba așteptărilor. Suntem siguri că autoritățile noastre locale apreciind lupta cinstită dusa de unele instituții culturale locale și mai ales un ziar românesc, vor ști cu atât mai mult să fie la înălțime.

În seara zilei de 2 Martie a. c. s-a ținut petrecerea cu program aranjată de com. paroch. gr. or. română din Tinca cu concursul studenților dela facultatea teologică gr. or. română din Oradea-Mare. Studenții sosiți la Tinca sub conducerea Dlui director Dr. A. Magier au fost întâmpinați la gară de un comitet în frunte cu Dl Dr. Sever Pop. Programul a fost executat cu precizie. Lauda studenților și maestrului Firu. Succesul moral și material a fost peste așteptare. S-a încasat peste 27.000 lei rămânând un venit curat de 21.000 lei. Comitetul aduce și pe aceasta cale binevoitorilor donatori mulțămiteile sale.

Oficiul T. și T. Centralizator Oradea-Mare. Publică concurs pentru ocuparea postului de magistru poștal la oficiul poștal clasa II Cârța și Tușnad de clasa V și Lazarea de clasa IV (Județul Ciuc). Cererile să se înainteze până la 15 Mai a. c. la oficiul poștal de reședință Miercurea Ciucului (Jud. Ciuc).

S'a dispus deblocarea totală a leilor. Oficiul central de control al devizelor a luat în sfârșit cea din urmă măsură pentru deblocarea totală a leilor. Într'adevăr, prin circulara No. 2367 din 6 Martie a. c. Oficiul pune în vedere bancilor obligația de a declara libere toate conturile de lei ce aparțin caselor străine și de a aduce această dispoziție la cunoștința deponenților străini. Men-

ționăm de altfel, că datorită măsurilor luate în tot cursul anului 1923 până la 6 Martie 1924, deblocarea depozitelor de lei străini era aproape fapt împlinit, ne mai rămânând blocați în ultimul timp decât maximum 100—120 milioane lei. Prin circulara dela 6 Martie a. c. au fost deblocate și acestea, încheindu-se odată pentru tot, deauna capitolul blocării leilor introdus acum trei ani sub guvernul d-lui gen. Averescu.

Căminul Presel. Loteria Sindicatului Presel Române din Ardeal și Banat, oferă publicului cel mai bun plasament. În schimbul sumei de 2 lei, costul unui bilet, oricine poate câștiga 100.000 lei. Loteria Sindicatului Presel Române din Ardeal și Banat oferă 5412 câștiguri în sumă globală de 500.000 lei, având câștiguri principale de 100.000 lei, 50.000 lei, 25.000 lei, 10.000 lei, etc. Loteria se va trage irevocabil la 16 August 1924 în Cluj, în prezența autorităților și a publicului. Câștigurile sunt garantate.

Inchiderea cercului „Unirea”. Luni la orele 10 a. m., din ordinul D. General de divizie Hanzu Comandantul garnizoanei Oradea-Mare, d. Colonel Comdt. al pieței Bardossy asistat de d. subcomisarul de poliție Ionescu au închis cercul „Unirea” instalat cu câte-va luni înainte în localul restaurantului „Pallace”. Localul a fost sigilat.

Campania sovietică împotriva României. Campania, pe care oficialitatea sovietică o duce împotriva României, în ce privește drepturile asupra Basarabiei, a luat proporții din ce în ce mai mari. Sovietele prin conducătorii lor au organizat mari meetinguri, în care s'au votat moțiuni, cerându-se desparțirea Basarabiei de România și incorporarea ei la Rusia sovietică, ca republica moldovenească autonomă.

Furt misterios

Calfa unui industriaș din Bistrița furată patronului său suma de Lei 60.000. Calfa a dispărut. Cercetările autorităților nu au ajuns la rezultat. Patronul a recurs la nu mijloc modern — rar obișnuit. A întrebat o vrăjitoare, care i-a spus că să plece la Oradea-Mare, acolo va găsi criminalul. Patronul a venit la Oradea, unde s'a constatat că hoțul a stat în Oradea-Mare, și că descoperit fiind de un agent, au împărțit suma defraudată. Agentul a fost pus în arest preventiv — dar calfa a dispărut. Cercetările sunt în curs.

Publicațiune de licitație.

Episcopatul de rit. latin din Oradea-Mare vinde în licitație sub rezerva aprobării de către autoritățile civile și bisericești, următoarele:

1. Clădirea forestieră din comuna Tinca cu oate clădirile pendinte, împreună cu un intravilan de 4 jughere catastrale și 447 st. p. (cartea fund. No. 8, 9, 10—1, 10—2 și No. 3 al casei).
2. Casa rezervată pădurarului din comuna Tinca conform cărții funduare cu un intravilan de 814 st. p. (No. 616 al casei și 21, 22 l cărții funduare).
3. Casa pădurarului cu un intravilan de 4770 st. p. din comuna Sădobuagiu. (Cartea funduară No. 1—8).

Dnii amatori sunt rugați a-și înainta ofertele scrise și închise până la 25 l. ct orele 12 Ad; ministrățiunei domeniilor a Episcopatului de rit latin (Bulevardul Regele Ferdinand No. 33), depunând totodată la casieria domeniilor pentru clădirea ferestrierală din Tinca de sub punctul 1. suma de 60.000 lei pentru casa pădurarului din Tinca de sub punctul 2. 10.000 lei; iar pentru casa pădurarului din Sădobuagiu de sub punctul 3. 10.000 lei drept garanție în numerar, sau un libel de depunere la o bancă din localitate sau din Tinca.

Se va mai plăti deasupra prețului oferit 2% în beneficiul fondului de pensuni al Episcopatului și toate cheluelile către fisc, ce ar rezulta la transcrierea imobilelor.

Episcopatul își rezervă dreptul să aleagă din ofertele înaintate, să ia înțelegere asupra modalităților de plată, eventual să țină licitație verbală între ofertanți.

Oferta înaintată este obligatorie, contrar ofertantul pierde garanția depusă, — Episcopatul va restitui în ziua pe 26 l. ct. ofertele neacceptate.

În cazul că, autoritățile în drept n'ar aproba vânzarea garanțiile se vor restitui integral. Lămuriri relative la orice chestiune relativă la vânzare se vor da de către subsemnatul în orele oficiale.

Oradea-Mare, 12 Martie 1924.
Dr. Otto Gerbert
guvernator domeniilor.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință tuturor supășilor străini, domiciliați pe teritoriul orașului Oradea-Mare, veniți din străinătate sau restul țării, că cu începere de la 14 Martie a. c. urmează să se prezinte la Serviciul Special de Siguranță cu pașaportul și biletul de liberă petrecere pentru verificările, ce anume trebuiesc făcute la începerea anului.

Spre a se evita aglomerațiunile — prezentările se vor face — în modul următor:

1. În ziua de 14 Martie între orele 3—6 p. m. se vor prezenta toți străinii a căror nume începe cu litera A, B, C.

În ziua de 15 Martie între aceleași ore, străinii a căror nume începe cu litera D, E, F.

În ziua de 17 Martie la aceleași ore, străinii a căror nume începe cu litera G, H, I.

În ziua de 18 Martie la aceleași ore, străinii a căror nume începe cu litera J, K, L.

În ziua de 19 Martie literele M, N, O.
În „ 20 „ „ „ P, R
În „ 21 „ „ „ S, T, U.
În „ 22 „ „ „ V, W.
În „ 23 „ „ „ X, Y, Z.

Tot în ordinea alfabetică și odată cu străinii se vor prezenta și următorii:

a) Acel cari au fost autorizați, să stea în țară fără acte de călătorie, conform art. 4, din Legea pentru controlul străinilor și art. 21 din regulamentul acestor Legi.

b) Acel cari au obținut scoaterea de sub obligațiunile Legii controlului străinilor.

c) Acel cari au fost autorizați să stea în țară, până la întocmirea Comisiunilor instituite pentru stabilirea viitoarei cetățenie și:

d) Acel care s'au înapoiți și s'au stabilit în localitate cu certificate de repatriere eliberate de Legațiuni sau Consulatele Române din străinătate.

e) Precum și acel cari au renunțat la protecția străină, conform art. 7, din Constituție și care au primit certificate de la Ministerul de Justiție

Nu sunt scutiți de prezentare nici acei străini, veniți în țară după anul 1916, care au fost sau nu introduși la Control la Prefectura Poliției Oradea-Mare, înainte de Noembrie 1921, și nu s'au mai prezentat la Serviciul de Siguranță, când controlul a fost trecut aci.

Situația acestora urmează să fie verificată, conform ordinului Ministerului de Interne Nr. 101473 din Decembrie 1923, comunicat cu al Inspectoratului General de Siguranță Cluj Nr. 227 din Ianuarie a. c. iar cazurile trebuiesc raportate individual.

Din categoria celor care urmează, să se mai prezinte fac parte:

1. Toți acei veniți fraudulos în țară, născuți pe teritoriul județului Bihor, sau în celelalte teritorii anexate, a căror situație nu este încă definitiv aranjată.

2. Dezertorii din alte țări.

3. Prizonierii de război, de orice naționalitate, rămași aci.

4. Rușii și Ucrainenii, foști în Lagărilor de internare autorizați de Ministerul de Interne în mod special, să rămână în țară.
(Va urma).

Publicațiune

Regimentul 5 Roșiori, urmând a vinde prin licitație publică un număr de 23 de cai în ziua de 17 Martie 1924, ora 9, în oborul de vite din localitate solicitanților de a cumpăra din acești cai pot a se prezenta la ora mai sus indicată.

Comandantul Reg. 5 Roșiori
Colonel Dengel.

leny, din comitatul Biharel debue se vedem cu înstrinare: că dregătorile prepușe peste comun'a noastră, ba și notariulu comunei nici până astăzi nu volestă a respecta diploma preînaltă și biletul Maiestatel Sale dia 20. Octomvre 1860, prin care diploma că prin o lege fundamentală, și prin biletulu au 5-lea îndreptat cu fostulu Cancelariu de curte baronulu Vay, s'a datu comunelor dreptulu, că ele se pōta pentru afacerile comunei a decreta limb'a oficiōsă, a declara: că ea — comuna — pentru sine, carea limba dorește de oficiōsă, și prin care rendueii preînalte dregătorile prepușe sunt îndatorate a corespunde cu comunele în limb'a aceloră.

Nol dara, carli vedem: că diplom'a și bielele preînalte dia 20 Octomvre 1860, și resoluțiunea preînalta dia 27 Decembre 1860 pentru omāni nici până astăzi nu se respectează, ne amu adunatu, și pe dreptulu, care că omēni nu avem dela Dumnedieu, pe dreptulu fecunoscutu de Maiestatea Sa Imperātulu și Regele nostru, că romani nascuti cu aceasta decretam: cumca „de ați nălate limb'a romana limb'a numel nostre se ne fia noa limb'a oficiōsă pentru tōte afacerile comunei nostre politice, și că

dregatoril nostri anume notariulu nostru, tōte lucrurile, tōte protocoile, și socotelele nostre numai în limb'a romana se le faca, și duca.” Precumi fi corespunditille cu dregătoril comitatulu numai în limb'a Romana se se faca și primeasca. Si de ōrece fōrte ne temem, cumca descoperirea, decretarea aceasta a noastră se va dă ultiril, sēu se va delatură, amu aflatu de lipsa a tramite prin posta protocoilu aceasta la tōte locurile cuvenite, anume: în unu esemplariu.

1. la preînalt'a Cancelaria Ungaro-Aulica în Viena.

2. la premaritulu Consiliu regescu locutiitoriu în Băd'a.

3. la marit'a iurisdicțiune comitatense în Oradea-Mare.

Ma! departe voim, că unu esemplariu se se țienă în archivulu comunei politice, în esemplariu se se depuna între scrisorile bisericele nostre din Cusiliu de aicea, carea are patronulu Pogorirea Spiritulu Sancta.

Dumnedieu Tatalu cerascu să ajute santei dreptati. Amin.

Bravul nostru Protocolu ne mai ofere materie bogată pentru consi-

derațiuni de ordin intrinsec al tipăriturii reproduse.

Căi icalități sunt toți țărani simpli neștiutori de carte. Nici macar unu nu are icalitura proprie. Și nu s'a icalit nici „scriitorul de nume”. Cine va fi fost, ce profesiune va fi avut, din ce motiv nu s'a dat pe față? Frica de jandarmi, rusinea, respectul de oameni l'au oprit să se icaliască trimțând pe bieții țărani în foc, în prima linie de bătaie? Un mister.

Să se noteze cuvântul *Oradla-Mare*, scris cu l. Cu 62 ani înainte s'a întronat fonetismul numelui Oradea-Mare și s'a pus sfârșit discuțiunii iscate în această privință.

Pentru cei interesați nu e greu a stabili, dacă ei sunt nepoții acestor bravi români din comunele B. Lazuri, Balaleni și Cugliși.

În arhivele parohiilor din Bihor, poate să se dă urmă de vre-un *Protocolu* identic.

În sfârșit nu vă scandalizați de sigilele acestor biserici, făcute cine știe când și de ce mână:

B. Lazur helseg petsetye.
Koszvenyes Possesli.
Balaleny Possesli.

Possesio vrea să zică moșie. S amplele ori sigilele celor două comune din urmă vor fi fost făcute cu mulți ani înainte de data protocolului, pe când acele comune erau proprietatea latifundiilor din Bihor și apoi au rămas așa până la unificarea tuturor stampilelor din anul 1902.

Halal de voi și de memoria voastră, bravi români din acelea comune!

Dr Leontin Pallady.

Aviz.

Se aduce la cunoștință Onor. consumatori ca sistemul de tarif dublu referitor la folosința curentului electric pentru forță motrice cu începere dela 15 Martie a. c. se va sista până la alte dispozițiuni.

Oradea-Mare, 8 Martie 1924.

Direcția Uzinelor Electrice ale municipiului Oradea-M. M. Bazili, director. m. p.

Aprovizionați Vă cu
Cărți,
Reviste,
Ziare,
Jurnale de modă
dela biroul de ziare
„SIMPLON“
Oradea-Mare
Pasagiul „Vulturul Negru“

Publicațiune de licitație.

Episcopatul de rît latin din Oradea-Mare vinde în licitație sub rezerva aprobării de către autoritățile civile și bisericești în drept, următoarele:

1. Clădirea Administrației domeniilor conform cărții funduare cu un intravilan de 1399 st. p. situată în Bulevardul Regele Ferdinand No. 33.

2. Așa zisul cătun intern din Str. Păcii No. 2 cu o est. dere de 4812 st. p., împreună cu toate clădirile de pe suprafață (No. 11—17 al schișelor din cartea funduare).

Dnii amatori sunt rugați a-și înainta ofertele scrise și închise până la 20 l. crt. ora 12 administrației domeniilor a Episcopatului de rît latin (Bulevardul Regele Ferdinand No. 33), depunând totodată la casieria domeniilor drept garanție pentru clădirea Administrației domeniilor suma de 150.000 lei iar pentru cătunul intern 100.000 lei în numerar, sau un libel dela o bancă de încredere din localitate.

Se va mai plăti peste prețul oferit 2% în beneficiul fondului de pensuni al episcopatului și toate cheltuielile către fisc, ce ar rezulta la transcrierea imobilelor.

Episcopatul își rezervă dreptul să aleagă din ofertele înaintate, să ia înțelegere asupra modalităților de plată, eventual să țină licitație verbală între ofertanți.

Oferta înaintată este obligatorie, contrar ofertantul pierde garanția depusă. Episcopatul va restitui în ziua de 21 l. ct. ofertele neacceptate.

În cazul că, autoritățile în drept n'ar aproba vânzarea, garanțiile se vor restitui integral, Lămuriri relative la orice chestiune relativă la vânzare se vor da de către subsemnatul în orele oficiale.

Oradea-Mare, la 12 Martie 1924.

Dr. Otto Gerbert
guvernatorul domeniilor.

No. 25—1924/execuțional.

Publicație de licitație

Subsemnatul executor judiciar delegat, prin aceasta aduc la cunoștință publică, că în urma deciziei judecătorești de ocol urbană din Oradea-Mare de sub No. 2181—1923 efectuându-se execuția de escontentare-asigurare în favorul următorului soția lui George Nicălcă-cănu domiciliat în Oradea-Mare și reprezentat prin avocatul Dr. Nicolae Zigre în sarcina urmăritului din Oradea-Mare pentru suma de 20,000 Lei capital și accesori și ordonându-se prin decizia judecătorești de ocol urbană din Oradea-Mare sub No. 481/1923 licitația asupra mașinei de firea electrică și altor mișcătoare secestrate și estimate în valoarea de 25000 Lei, se fixează termen de licitație pe ziua de 22 Martie 1924 la ora 3 p. m. în Oradea-Mare str. Pețe No. 18 și str. Or No. 8 când mișcătoarele secestrate se vor vinde pe lângă plățirea prețului de cumpărare în numerar și în caz de necesitate și sub prețul de estimare, și până la concurența creanței secestranților anteriori ori a suprasecestranților întrucât aceștia și-au câștigat asupra acestora drept de ipotecă.

Se provoacă toți acela, cari își revendică escontentare din prețul de vânzare al lucrurilor ce se vor licita, întrucât secestrarea în favorul lor s'ar fi făcut anterior și aceasta nu s'ar rezulta din procesul verbal de secestrare să nu omită a-și prezenta anunțările în scris la subsemnatul delegat, până la începerea licitației.

Termenul legal se va socoti din ziua ce urmează după afișarea publicației la judecătore. Oradea-Mare, 4 Martie 1924.

Valentin Bakó,
executor judiciar.

Fondat 1919
Oficiul „Modern“

birou de expedițiuni,

vămuri, transiuri,
import și export

Oradea-Mare și Episcopia-Bihorului

C. & M. BOGDAN

Parcul Traian No. 1

Telefon: 888

PROBAȚI ȘI NU VEȚI REGRETA

dacă vă veți face îmbrăcămintea la CROITORIA BĂRBĂTEASCĂ

DAVID ȘI KOHN

din Str. Alexandri No. 4.

unde se execută confecționarea hainelor conform model celei mai nouă.

Prețuri tarifale:

Costum sacou 800 Lei

Pardeiu 700 Lei

Raglan 800 Lei

Palton de iarnă neted 900 Lei

Palton „Hamilton“ 900 Lei

„Lord“

Haine de seara executate frumos

cu prețurile cele mai convenabile

Numiți cari până acum n'au mai fost.

În caz de deces, în propriul d-tale interes, vizitează antreprenzor creștin de pompe funebre „Pietate“

CAROL GERMAN SUCCESOR

care aranjează cele mai frumoase și mai ieftine înmormântări în deosebi să se observe că antreprenzor acesta se află în pasagiul „Vulturul“, Piața Unirii. 1—20

Oradea-Mare

Cu stimă

Ioan Tarsoly,
succesorul lui Carol German

CADOURI
DOURI
Bijuterii BODIS
Bul. Regele Ferdinand No. 2.

Juvere, obiecte prețioase cu prețurile cele mai convenabile, la magazinul de

Prefectura Poliției Oradea-Mare
Serviciul Circulației.

No. 4748—1924, circ.

Ordonanță. No. 3.

Conform ord. No. 13505 din 21/II/1924 al Corp. VI. Arm. teritorială aduc la cunoștință generală că în zilele de 18, 19 și 20 Martie 1924 se va ține inspectarea și clasarea tuturor vehiculelor cu tracțiune mecanică (autoturism, autocamion, autobun, motocicletă și tricicletă) din teritoriul orașului Oradea-Mare și a județului Bihor. În consecință toți proprietarii a astor fel de vehicula sunt obligați a se prezenta în târgul de vite cu vehicule lor, după cum urmează mai jos.

18 Martie a. c. ora 9 dimineața se vor prezenta proprietarii cu vehiculele prevăzute cu inițialele și N. de ordine dela Or. M. 1—75.

19 Martie a. c. ora 9 dimineața se vor prezenta proprietarii cu vehiculele prevăzute cu inițialele și N. de ordine dela Or. M. 76—150.

20 Martie a. c. ora 9 dimineața se vor prezenta proprietarii cu vehiculele prevăzute cu inițialele și N. de ordine dela Or. M. 151—200.

Cei cari nu sau putut prezenta din motive de forță majoră, sunt obligați a anunța această împrejurare până la data de 17 Martie a. c. ora 12 a. m. Am Prefectura Poliției Serviciul Circulației Etajul I. No. 13 justificând absența cu acte în regulă.

Cei cari nu se vor prezenta, vor fi pedepsiți conform Reg. și legea rechizițiilor art. 71, 79, 123, 140, 142 și 146.

Oradea-Mare, la 6 Martie 1924.

Aurel Catana,
Prefectul Poliției.

Banca Centrală pentru industrie și comerț
filiala Oradea-Mare.

AVIZ.

Banca Centrală pentru Industrie și comerț, filiala Oradea-Mare aduce la cunoștință celor îndrept, că a predat Secția sa de Mărfuri cu magazine de pe str. Avram Iancu No. 4, D-lui Ludovic Fisch prin convenție, și somează în consecință creditorii să-și anunțe eventualele creanțe în termen de 8 zile, dela data prezentei publicațiuni la Banca Centrală, filiala Oradea-Mare sub urmările pierderii drepturilor lor.

BANCA CENTRALĂ
pentru industrie și comerț s. a.
filiala Oradea-Mare.

Albon m. p. Nicolescu m. p.
Ludovic Fisch m. p.

Mare târg

Porcelane, pahare, picturi celebre și bibelouri fine de porcelan originale și antice. Service, bomboniere și cești veritabile de Altren și Meissen, figuri de porcelan contemporane, precum și obiecte antice de calitate pură se află în asortiment bogat la

Magazinul de obiecte antice „Helicon“

Strada I. C. Brătianu (Szeaniszi) 1
Campărm obiecte antice cu prețurile cele mai convenabile.

AVIZ

Tot felul de recvizite Cercetășești se pot procura ori când dela magazinul

IULIU GERGELY
CROITOR ȘI CEAPRAZAR
STRADA REGELE FERDINAND 55

Cu prețurile de mai jos:

Cămăși de cercetați
No. 32—35 și
38—40 cu . . . Lei 190—210

Pantaloni de cercetați mici și mari Lei 180—210

Pălărie de cercetați Lei 200

Cravate Lei 45

Baston Lei 40

Afară de articolele de mai sus se găsesc ciorap, centuri etc. cu prețul conveniabil.

SLĂNINĂ ȘI UNTURĂ

PENTRU FABRICI ȘI ÎNTREPRINDERI INDU-

STRIELE ȘI MINIERE SE POATE CUM-

PĂRA CU PREȚUL CEL MAI AVANTA-

TAȚIOS, ATĂT ÎN CANTITĂȚI

MICI, CĂT ȘI CU VAGONUL

COMECT LA COOPE-

RATIVA MĂCELA-

RILOR DIN

ORADEA-MARE, Str. Lic. Real 2. Telefon 9-30